

Чурапчыга күн тахсар!

САНА ОЛОХ

12+

2021 сүл
Балабан
ыйын
10 күнэ
бээтинсэ
№ 57 (11810)

Чурапчы улуунун хаһыата • ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • @sanaoloh

бээтинсэ балабан ыйын 10-субуота балабан ыйын 11-баскыһыанна балабан ыйын 12-бэнидизинник балабан ыйын 13-оптуорунньук балабан ыйын 14-сэрэдэ балабан ыйын 15-субуота

--- БЫЫБАР --- 2021 ---

№5

«БИИР НЬЫГЫЛ АРАССЫЫЙА» БААРТЫЙАБА КУОЛАСТАА!

КЫАХТААХ САХА СИРЭ - БАЙЫЛЫАТ ОЛОХ ТУҢУГАР!

БАЛАБАН ЫЙЫН
17-19

АРАССЫЫЙА СУДААРЫСТЫБАННАЙ ДУУМАТЫН
ДЬОКУТААТТАРЫН БЫЫБАРА

Оплачено из средств избирательного фонда Якутского регионального отделения Всероссийской политической партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ»

--- УЛУУСКА -- БУ КҮННЭРГЭ ---

ГАЛИНА ДАНЧИКОВА ЧУРАПЧЫ УЛУУҢУГАР ҮЛЭЛЭЭТЭ

Балабан ыйын 8 күнүгэр РФ Федеральнай
Мунньабын Судаарыстыбаннай Дума
дьокутаата Галина Иннокентьевна Данчикова
үлэтин хаамыытынан Чурапчы улуунугар
сырытта.

Галина Иннокентьевна маннай, Төлөй нэһилиэгэр
"Кустук" обону сайыннарар кииннэ уонна "Хаарбах
дьиэттэн дьону көһөрүү" бырагырааманан тутулла
турар элбэх кыбартыраллаах дьизэ сылдьан үлэни-
хамнаһы билистэ. Кинини кытары СӨ Ил Түмэн
дьокутаата, Олимпийскай чөмпүйүөн Павел Павлович
Пинигин сырытта.
Күн иккис аһаарыгар Чурапчы нэһилиэгэр
физкультура уонна успуорт үнүстүүтүгэр
устууһуоннар олоһор 200 мизстэлээх уопсай дьизини

көрдө-иһиттэ, маннайгы куурус устудьуоннарын
кытары көрсөн олоһор усулусбуйаларын, үөрэхтэрин
туоһуласта. Салгыы "Хаарбах дьиэттэн дьону көһөрүү"
бырагыраама чэрчитинэн, Ярославскай аатынан
уулусса 7 нүөмэригэр тутулла турар дьиз үлэтин
хаамыытын көрдө. Быйыл бу дьиз үлэбэ кириэхтээх.
Онуоха нэһилиэк баһылыгыттан Владимир Сивцевтэн
өссө хас ыал манньк бырагыраамаба хапсан, кэлэр
сылга кириэллэрин ыйыталаста.
Итини таһынан, Галина Иннокентьевна манньк

үчүгэй дьизэлэри үлэбэ киллэрэн баран, салгыы манна
иһэрүүннэх хааччылыы, канализация боппуруостарын
быһааралларыгар эттэ. "Дьиз малааһыныгар кэлэр
инибит," - дьин Госдумма дьокутаата олохтоохтору
кытары үөрэ кэпсэттэ.

Сүрүн көрсүһүү улуус дьаһалтатын мунньахтыыр
саалатыгар буолла. Манна кириин тылы улуус
дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ
Афанасий Захаров эттэ. Галина Иннокентьевна
бэйэтин этиитигэр дьан ыарыттан харыстана
сылдьаппарыгар ынырда. Кини өссө былырын күһүн
вакцина ылан, бу ый анараа өттүгэр ревакцинацияны
ааспытын кэпсэттэ. Улуус баһылыгын э.т. экономика
уонна инновация боппуруостарыгар солбуйааччы
Алексей Егоров "2016-2025 сылларга олохтоохтору
хаарбах туруктаах дьиэттэн көһөрүү" пуондатын
боппуруоһун, тутуу боппуруостарыгар солбуйааччы
Руслан Васильев тулаайах оболого дьиз көрүлүүтүн
туһунан иһитиннэрини онордулар. Чурапчы
нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев бөлүөлүк
иһигэр гаас ситимин тардыы үлэтин туһунан
сырдатта. Семен Новгородов аатынан Чурапчы
орто оскуолатын дириэктэрэ Надежда Уарова,
оскуолаба 2 сменаны суох оноруу мизрэлэрин,
Чурапчытаабы колледж дириэктэрэ Василий Гуляев
устууһуоннарга сана уопсай дьиз тутуутун, Хатылы
нэһилиэгин баһылыга Ульяна Атласова нэһилиэк
ититии ситимигэр холбонуутун, көһөрүү мусуойун
дьиэтин ерөмүөнүн туһунан боппуруоһу көтөхтүлэр.
Праксёвья Борисова аатынан "Улыбка" уһуйаан
сэбиэдиһсэйэ, улуус Уопсастыбаннай Сэбиэтин
бэрэссэдээтэлэ Екатерина Иванова уһуйаанна,
оскуолаба медицинскэй үлэһит көрүлүүтүн, Татьяна
Петрова Чурапчытаабы ускуустуба оскуолатыгар
сана дьиз тутуутун туруорустулар.

Кизһэ Госдумма дьокутаата Галина Данчикова
"Айылгы" оройуоннаабы норуот айымньытын
дьиэтигэр көбүлүүр бөлөх чилиэннэрин уонна
уопсастыбаннай санаа лидердэрин кытары көрүстэ,
салгыы Таатта улуунугар айаннаата.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКИЙ.

Айсен Николаев үлэтин сүрүн түгүннэрэ

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр Ил Дархан суһал ыстаап муннаабыр сүрүн болломтону сана үөрэх дьылын сабаланытыгар туһаайда. Үөрэх тэрилтэлэригэр иттиини бизэргэ, оскуолалары, уһуулааннары грипптэн вакцинаанан хааччыларга соруудахтаа. Билингитэ 1 тыһ. тахса оҕо коронавируһунан ыалдыар. Онон коронавирустан быһыны толору ылбыт үлэһиттэр оҕолору кытта алтыһаллара көнүллэннэртээх. Оскуолаларга 82,3% үлэһит, уһуулааннарга 81,5% үлэһит прививка туруортарбыт. Бүгүнкү күнгэ өрөспүүбүлүкэҥэ номнуо тохсунньуга-олунньуга ылбыттары хаттаан вакциналааһын сабаланна. Ол эрэри быһымайгы билигин да туһа ийик. Бу хааччахтыыр мизэрлэри тутуспат буолууттан, маасканы кэппэттэн тахсар. Өрөспүүбүлүкэ баһылыга өрөспүүбүлүкэ олохтоохторун вакцина ыппалларыгар ыһырда.

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр Ил Дархан 2021-2022 сыллаахы үөрэх дьылыгар сыстыганнаах дьаны бохсууга туһуламмыт мизэрлэри үөрэх зыгатыгар тутуһуу туһунан ыйаабы таһаарда. Докумуннаа эпилэринэн, өскөтүн үөрэх кыһаларыгар уустук быһымайгы үөскэтэринэ, тэйичиттэн үөрэти эрсиимигэр көһүөктэрин сөп. Үөрэх тэрилтэлэригэр туора дьону сырытыннары, ол иһигэр төрөппүттэри эмиз хааччахтаанар. Муниципальнай тэрилтэлэр баһылыктара, тэрилтэлэр салайааччылары санитарнай-эпидемиологической ирдэбиллэри тутуһуллалларын булгуччу хааччылаахтар уонна ирдэһтээхтэр. СӨ Доруобуя харыстыбылыгар министристибэтэ үөрэх тэрилтэлэригэр көһө сылдьар маддисиниһкэй көрүүнү-истиини онороллоругар соруудахтаанна. Ыйаахха дуоһунастаах дьон тустаах эппизитинэни сүгэллэрин туһунан этиллэр.

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр Ил Дархан бу дьыл от ыйын 1 күнүгэ 1294 №-дээх ыйаахха уларытыыны киллэрэр туһунан докумуну таһаарда. Сана ыйаахха сөп түбэһиннэрэн, өрөспүүбүлүкэҥэ быһымайгы тыһааһынаабын иһин хааччахтыыр мизэрлэр балаҥан ыйын 30 күнүгэр дээрэ уһатылынылар.

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр Айсен Николаев Госдума экологияга, тулаһыыр эйгэни харыстааһынга кэмитиэтин бэрэссэдээтэлин бастаы солбуйааччытын Николай Валуевы кытта көрсөн. Саха сиригэр ойууру чөлүгэр түһэри уонна кэккэ тирээн турар боллуростары ырыттылар. Өрөспүүбүлүкэ баһылыга Николай Валуевка маньык уустук кэмин дойду 16 эргийиһиттэн 75 волонтеру Бас Күөлүн чөлүгэр түһэригэ көмөлөһүннэрэ аҕалбытыгар өйөбүлүн иһин махтанна. Валуев өрөспүүбүлүкэ салалтата Бас Күөлүгэр дьонуннаах көмөнү онорбутун бэлэстээн туран, баһаартан эмсэһэлээбит дьон доруобуйатын бейергэтүүгэ үлэ барарынааһыттан биллэрдэ. Кини РФ Социальной страховкалааһын пуондата Москва, Владимир уонна Тюмень уобаластарын санаторийдарыгар эбии путевкалары көрбүтүн туһунан эттэ. Көрсүһүү кэмигэр ойуур хаһаайыстыбатын харыстыыр салааны үбүлээһин, РФ Ойуур Кодексагыгар уларытылары киллэри, ойууру харыстааһын үлэтигэр каадырдары хааччылы тула кэспэттилер.

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр Айсен Николаев сылларга көһүүнү сүрүннүүр бырайыактыыр офис

муннаабын ытта. Саха сиригэр атырдыах ыйын 19 күнүгэр экзистимикэ салааларын, социальной зыгэни уонна судаарыстыбаннай салайыныны сылларга көһүү Стратегията бизэргэммитэ. Ол быһытынан ахсынны 1 күнүгэр дээрэ былаас уорганнара дороһнай карталары онордохторуна, сыл бүтүүр дээрэ бырагыраама ыппыллаахха. Саха сиригэр 15 салаа хабыллыбыт, бу дойдуга иккис көрдөрүү буолар. 77 бырайыагы олоххо киллэрээхтэрэ, 93 өнө электроннай көрүүнүнэн онорулар буолуоҕа. Атырдыах ыйын 10 күнүгэр 48 өнө номнуо кэстэ. Ил Дархан дьонуннаах үлэ барбытын бэлэстээтэ, кэккэ хайысханы күүһүрдэргэ ыһырда.

Ил Дархан Айсен Николаев балаҥан ыйын 2-4 күнүгэр Владивосток куоракка VI Илинни экзистимикэ форумна Саха сирин сайдар кыабын уонна бырайыактары билиһиннэрдэ. 9 киллээх официальной дэлгээссийэни салайан илдьэ сырытта. Санатар буоллаха, иннинээҕи сылларга форумна өрөспүүбүлүкэ бөдөн бырайыактарга инвестиция тэрдьыта уонна субъектар ортолоругар инвестицияга Национальной рейтинг көрдөрүүтүн туһарыта. Урукку сылларга 52 мизэстээ сылдьыбыт буоллабына, билигин Саха сирэ 10 бастын иһигэр кириэр. Элбэхтэн биэр холобур. ВЭФ-2019 форум чэрчитинэн «Ростелеком» хампаанньаны кытта сөбүлэһии түһэриллэн, 2020 сыл ахсыннытыгар Арктика улуустарыгар аан бастаынан Өлөөнүгө түргэн интернеттээх оптоволокну ситимэ тэрдьыллыбыта. Ити сыл Нерюнгрига сана кыбаартал уонна Дьоккуускай чугаһынан «Хотугу сулус» оҕо лаабырын тутар туһунан быһаары ыппыллыбыта, билигин бу бырайыактарга үлэ барар турар.

Форум кэмигэр Ил Дархан дойду аҕа баһылыга Владимир Путин ыппылт пленарнай муннаабыр кытынна. РФ министристибэлэрин, биздэмэстибэлэрин салайааччыларын, Араассыйа уонна тас дойдугар бөдөн хампаанньаларын бэрэстэбиитэллэрин кытары көрүстэ, Саха сирин сайдыытын тутуах хайысхаларыгар сөбүлэһиһэри түһэристэ.

Форум эргийиһиннэрбэйлэрин көрдөрөллөрүгэр, сана бырайыактары олоххо киллэрэллэригэр дьонун тутуһуһунан буолла. Айсен Николаев Саха сирэ форумна үгэс курдук ситиһилээхтик кыттыбытын бэлэстээтэ. Билиги өрөспүүбүлүкэбит 25 млрд солк. кэринэ суумалаах 41 сөбүлэһии түһэристэ.

Айсен Николаев Илинни экзистимикэ форумна кытта сылдьар кэмигэр Саха сирин олохтоохторуттан булт хаһан көнүллэнэрин туһунан үгэс ыйыты кирибэтэ. Онуоха кини: «Эр киһи быһытынан күһүнү абыланнаах булду чугастык ыппабын. Ойуур баһаардарынан ситимнэн биллэрлиһит ыккаллаах быһымайгы эрсиимэ бу күнүгэр уһуллан, бултааһын көнүллэннэ. Күндү бар дьонум, барыгытын ийэ айылбаһыгар харыстабыллаахтык сыһааннаһарга ыһырабын! Булчут-алчыт дьоммутугар Баай байанай тосхойду!» — диэн Инстаграмна быһааран суруйда.

Афанасий НОЕВ,
Ил Дархан пресс-сэкиретээрэ.

Чурапчы улууһугар уонна улуус сорох нэһиликтэригэр дьыллэри гаас ситимигэр холбоһун кэлинни сылларга тиһиктээхтик ыппыллар. Ол курдук, Чурапчы нэһилигэни киининээҕи 7-с пусковой комплекскэ чааһынай ыаллары гаас ситимигэр холбоһун үлэстэ сабаланна. Ити туһунан Чурапчы улууһун баһылыгы солбуйааччы Алексей Егоров дьаһалта планеркагыгар билиһиннэрдэ. Кини кыамаат ыалларга икки көрүн судаарыстыбаннай өйөбүл көрүллэрин туһунан сырдатта. Ол курдук, СӨ үлэстэ уонна социальной көмүскэллээх буолууга министристибэтин уонна дьыл кэргэн дохуодуттан туһулууга суох, ону тэнэ киин итигэр ситимтэн көһөр түгүннэригэр, өрөспүүбүлүкэстээҕи бырамыысыланнас уонна геология министристибэтин көнүө көрүллэр.

«Хаалбыт күнүгэр гаас кириһтээх, ыаллар «Сахатранснефтегаз» акционернай уопсастыбаттан текусуллубуйаны ыалларыгар сүбэлиһит. Бу иннигин тыа сирин территорияларын гаастааһын федеральной уонна өрөспүүбүлүкэстээҕи бырагыраамалары үлэстэтигэр үчүгэй көрдөрүү буолуоҕа, — диэн улуус баһылыгы солбуйааччы Алексей Егоров бэлэстээтэ.

Бу 7-с пусковой комплекскэ номнуо бизс дьыл холбонно. Бырайыак улуус «Тыа сирин территорияларын кэлимник сайыннары 2020-2025сс.» өрөспүүбүлүкэстээҕи бырагыраама кыттытын чэрчитинэн олоххо кириэр. Бырагыраама тыа хаһаайыстыбатынан утумнаахтык дьарыктанар тыа сирин олохтоохторун олорор усуллубуйаларын туһарарга туһуланар. Быйыл саас 5-с пусковой комплекскэ «Промэнергогаз» ХЭТ үлэһиттэрэ үлэли сылдьаллар. Карл Маркс аатынан киин уулуссаттан сабалаан, арбаа уулуссаларга дээрэ гаас ситимин тэрдэн, бу күнүгэр үлэни-хамнаһы түмүктээн эрэллэр. Оттон «Строй» ХЭТ быйыл «Арбаа Бас» түөлбөнү гааска холбоһун докумуннарын оноруутун түмүктүүбэ. Онон кэлэр сылга 5-с уонна 6-с пусковой комплекс олоххо кириэр, 421 дьыл күөх төлөн ситимигэр холбонуоҕа. Маныаха стояктары туруорууга «Сахатранснефтегаз» тэрилтэ филиалын үлэһиттэрэ ылсан үлэлэһэллэр.

Дьэ, ити курдук, сылтан сыл хас биридди дьыллэ күөх төлөн көмүс утага тэрдьыллан, дьон-сэргэ олоһун-дьаһаһын уйгута туһар, сарсынны күнүгэ эрэллээх сайдыы сана саҕахтара арыллар, Ийэ айылбаһытын харыстааһынга дьонун олох түстэнэр.

«СО» кэр.

Муниципальное образование «Чурапчинский улус (район)»
Республики Саха (Якутия)
РАСПОРЯЖЕНИЕ № 1268

с. Чурапча

от 2 сентября 2021 г.

О проведении противоэпидемических мероприятий в связи с подъёмом заболеваемости гриппом и острыми респираторными вирусными инфекциями в Чурапчинском улусе

В целях предупреждения возникновения массовых заболеваний ОРВИ и гриппа, по решению Санитарно-противоэпидемической комиссии при МО «Чурапчинский улус (район)» от 01.09.2021 г. № 1, в соответствии с Федеральным законом РФ «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения» от 30.03.1999 г. № 52, распоряжаюсь:

1. МКУ Управлению образования Чурапчинского улуса (Посельский Ю. П.):

1.1. С целью предупреждения дальнейшего распространения острых респираторных вирусных инфекций в образовательных дошкольных коллективах обеспечить:

1.2. Проведение ежедневного медицинского осмотра среди детей и персонала. Не допускать детей и сотрудников с признаками заболевания острыми респираторными инфекциями в дошкольные учреждения.

1.3. Допускать до посещения детей и работающий персонал только после полного выздоровления.

1.4. Наличие в образовательном учреждении дезинфицирующих средств обладающих вирулицидным действием, средств индивидуальной защиты органов дыхания (маски), мыла и бумажных полотенец для рук, а также одноразовых платков у детей.

1.5. Регулярное и качественное проведение влажной уборки, особое внимание на поверхности и предметы, которые имеют наиболее частые контакты с руками (например, дверные ручки, краны, клавиатура), проветривание групповых и классных комнат (в отсутствие детей), обеззараживание воздуха помещений бактерицидными рециркуляторами.

1.6. Проведение мониторинга за посещаемостью. В случае выявления групповых заболеваний ОРВИ в группе, удельный вес которых составляет 20% и более от численности группы или от численности учреждения – временно приостанавливать воспитательный процесс в группе на 7 дней.

1.7. В случае временного приостановления учебного процесса в группе или во всем учреждении передавать информацию в ТО Управления Роспотребнадзора по Республике Саха (Якутия) в Таттинском (Чурапчинском) районе.

2. ГБУ РС (Я) «Чурапчинская центральная районная больница им. П. Н. Сокольников» (Косенкофтов А. М.):

2.1. Обеспечить готовность лечебно – профилактических учреждений к массовому приему больных гриппом и ОРВИ, в т.ч. своевременно вводить поэтапное перепрофилирование стационаров для обеспечения госпитализации больных гриппом и

с подозрением на внебольничную пневмонию.

2.2. Обеспечить доступность (прием, вызова) оказания медицинской помощи больным гриппом и ОРВИ, с изменением графика работы медицинского персонала в сторону увеличения времени на обслуживание больных на дому, особое внимание на проведение регулярного патронажа беременных, а также госпитализации их при появлении первых признаков заболевания ОРВИ в стационар.

2.3. Обеспечить проведение мероприятий по усилению противоэпидемического режима в медицинской организации, в том числе проведение текущей влажной уборки не реже 2 раз в день с применением дезинфекционных средств вирусной концентрации, регулярное проветривание и обеззараживание воздуха в помещениях, постоянная работа бактерицидных рециркуляторов, введение масочного режима среди персонала и пациентов, в стационарах ограничение посещения больных родственниками и других свиданий.

2.4. Не допускать госпитализацию плановых больных с признаками ОРВИ.

2.5. Принять меры по своевременному пополнению запасов противовирусных препаратов и антибиотиков.

2.6. Усилить информационную работу среди населения о мерах индивидуальной и общественной профилактики гриппа и ОРВИ, необходимости обращения за медицинской помощью в случае заболевания, особенно при наличии в семье детей, беременных женщин, лиц с хроническими заболеваниями.

3. Рекомендовать руководителям предприятий, учреждений и организаций, индивидуальным предпринимателям обеспечить во всех предприятиях торговли и общественного питания, транспорта независимо от форм собственности соблюдение санитарно-противоэпидемического режима.

4. Главному-редактору редакции газеты «Сана олох» (Горохова Л. В.) довести до средств массовой информации настоящее распоряжение.

5. Руководителям учреждений массового пребывания обеспечить проведение обеззараживания воздуха в закрытых помещениях с применением бактерицидных рециркуляторов, работающих в присутствии людей.

6. Руководителям аптечных организаций независимо от ведомственной принадлежности в период эпидемии организовать бесперебойную работу аптеки с необходимым ассортиментом лекарственных средств, включая противовирусные препараты, средства для неспецифической профилактики гриппа и ОРВИ, средства индивидуальной защиты.

7. Рекомендовать ТО Управления Роспотребнадзора по Республике Саха (Якутия) в Таттинском (Чурапчинском) районе (Кузьмина Т. И.) обеспечить координацию всех заинтересованных органов и учреждений в работе по профилактике гриппа и ОРВИ.

8. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

А.А. Ноговицын,

И. о. главы муниципального образования.

— БЫЫБАР — 2021 —

Тэнгэ аахсар киһи – ФЕДОТ ТУМУСОВ

**ФЕДОТ
ТУМУСОВ**

**САХА
СААРЫНА,
ТУРУУЛАС!**

Киһи киһини, ооннообор бүтүн ксудаарыстыбаны атын дойду тобо атабастырый? Тэнгэ аахсар кыахтара суох буолан.

Оттон биһиги, сахалар Арассыыйа үрдүк өһүөлээхтэрин кытары тэнгэ аахсар киһилээхпит дуо?

Сирбитин-уоппутун айбардыыр туһунан абыс айдаан буолбутугар ким сахалыы танаһын кэтэн баран Бүтүн Арассыыйа сокуону онорор саамай улахан былааһын үрдүкү трибунаатыгар тахсан сахалар тустарыгар харса-хабыра суох, уоттаах- төлөннөөх тыл эппитэй?

Сиртэн баайы хостооччулар Олохтоох омук - табаһыттар сирдэрин, өрүстэрин киртиппит-тэригэр, ким харса хабыра суох хаһытаан барбытай?

Пандемия ааннаабытыгар Поһолорбут тустарыгар ким туруорсубутай?

Сайыны быһа ойуур уота баран буруо ааннаабытыгар Үрдүк өһүөлээхтэргэ ким күүскэ биһиги санаабытын, тылбытын -өспүтүн тиздибитэй?

Тойон Трутнев обургу биһигини Тэнгээн араас тылбай-өспөй буолбутугар кинини ким уот харахха уоптарда?

**ФЕДОТ ТУМУСОВ –
САХА СААРЫНА, ТУРУУЛАС!**

Выступления в Государственной Думе России
Федота Тумусова
в защиту интересов якутян и всех россиян
по проблемным вопросам
(общее количество)

5, 6, 7 созыва (2007-2021)
по данным на 19.01.21

Здравоохранение	104	Вопросы распределения бюджета	9
Экономика	56	Ресурсы	7
Правовая сфера	41	Образование	6
По делам национальностей	35	Молодежная политика	5
Соц. сфера	32	Культура	4
Защита прав	16	Пенсионная	4
Экология	15	Наука	2
Транспортная сфера	11		

Общее число

347

Саха туһугар олобун анаабыт Сахалар ааттарыттан туруулаһа сылдьар уопуттаах СӨДҮӨТ ТУМУУҥАП, баламат санаалаах үрдүк соллоохторун кытта тэнгэ аахсан, сахалары түһэн биэрбэккэ Саха аатын үрдүктүк тутта сылдьар.

Благодаря работе Федота Тумусова
Российской Федерацией инвестировано
в Республику Саха (Якутия)
457 миллиардов рублей

Построено 47 школ на 10000 мест

в том числе в: с. Хонуу Момского улуса (520 мест);
с. Майя Мегино-Кангаласского улуса (350 мест);
с. Батагай Верхоянского улуса (528 мест);
с. Верхневильюйск Верхневильюйского улуса (360 мест);
с. Чурапча Чураччинского улуса (гимназия на 220 мест).

**Построено 34 детских сада
на 2800 мест**

в том числе в: с. Бердигестях Горного улуса (140 мест);
с. Оленек Оленекского улуса (100 мест);
г. Покровск Хангаласского улуса (240 мест);
с. Антоновка (реконструкция детского сада);
в 203 мкр. с. Якутска (240 мест).

Построено 24 спортивных объекта

в том числе: стадион с трибуной на 3000 мест в с. Намцы Намского улуса;
стадион на 3000 мест в г. Нюрба;
универсальный комплекс «Центр спортивной подготовки «Триумф»
(крытый спортивно-зрелищный комплекс на 3000 мест) в г. Якутске;
центр подготовки лыжников в г. Алдан (1 лусковой комплекс).

Медицинские учреждения и ФАПы

в том числе: общежитие для недрабатников
в 150 квартале г. Якутска;
больничный комплекс на 73 койки в п. Хандыга;
начато строительство Якутского республиканского
онкологического диспансера;
Республиканский перинатальный центр.

**Переехали 29736 человек из 11664
аварийных жилых помещений**

По федеральной программе «Переселение из ветхого аварийного жилья»
в новое жилье до 2025 года должны переехать 61 тыс. человек.
На переселение заложены 61 млрд. 142 млн. руб.
Федеральных средств из Фонда реформирования ЖКХ
выделено 60 млрд. 531 млн. руб., из республиканского – 611 млн. руб.

ФЕДОТ ТУМУСОВ

НАИБОЛЕЕ ЗНАЧИМЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ ИНИЦИАТИВЫ

Подготовлено
законопроектов:

V созыв (2006–2011 гг.)

47

VI созыв (2011–2016 гг.)

38

VII созыв (2016–2021 гг.)

186

Всего: 271 законопроект

Основные тематические блоки
законопроектов:

социальная политика ▶ 103

государственное строительство
и конституционные права граждан ▶ 58

экономическая политика ▶ 49

бюджетное, налоговое,
финансовое законодательство ▶ 42

1. Дачи государственной собственности – дополнительные (специальной поддержки) для строительства в размере 100 тыс. рублей.

2. Социальный контракт, выделенный 1000 руб. 100 тыс. рублей.

3. Инициатива о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

4. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

5. Проектная декларация застройщика – гарантия оплаты.

6. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

7. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

8. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

9. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

10. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

11. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

12. Запрет на продажу имущества несовершеннолетних.

13. Ограничение рекламы и продаж сигарет.

14. Ограничение рекламы по телевидению.

15. При оказании адресной помощи не учитывать жилищно-коммунальные услуги.

16. Подготовка проекта закона, касающегося работников, занятых на объектах, находящихся в собственности граждан.

17. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

18. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

19. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

20. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

21. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

22. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

23. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

24. Законопроект о создании единого государственного реестра, содержащего информацию о всех объектах недвижимости, находящихся в собственности граждан.

БИҢИГИ КУОЛАСПЫТ – ФЕДОТ ТУМУСОВКА!

Агитационные материалы оплачены из средств избирательного фонда кандидата в депутаты по одномандатному избирательному округу №24 Ф.С.Тумусова.

— ВЫБОРЫ — 2021 —

БУДУЩЕЕ СОЗДАЕМ СЕГОДНЯ!

НОВЫЕ ЛЮДИ

17-19 СЕНТЯБРЯ 2021 Г.

Выборы депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации по Якутскому избирательному округу №11

**ЛЮДИ
ВАЖНЕЕ!**

ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВ ✓

Я ВЫСТУПАЮ

за

- ✓ Возвращение пенсионного возраста для жителей Крайнего Севера: женщины — с 50 лет, мужчины — с 55!
- ✓ На менее 50% налога на добычу полезных ископаемых должно оставаться в Якутии!
- ✓ Прекращение бесполезных трат бюджетных денег!
- ✓ Прекращение вложений в Москву — надо вкладывать в Якутию!
- ✓ Обновление людей во власти!

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

Перемены будут!

Лидер партии
«Яблоко», эколог,
правозащитник

**Николай
Рыбаков**

19 сентября

Выборы депутатов
Государственной
Думы России

Яблоко

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

ПАРТИЙ МНОГО

ПАРТИЯ

РОДИНА

РОССИЯ

**РОДИНА
ОДНА!**

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

№8 ✓
**ПАРТИЯ
РОСТА**

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

Чтобы не допустить риска распространения коронавирусной инфекции, голосование будет проводиться три дня — 17, 18 и 19 сентября.

19
СЕНТЯБРЯ
2021

**В
Ы
Б
О
Р
Ы**

Ыраас салгын! Ыраас уу! Ыраас политика туһугар!

гражданская
ПЛАТФОРМА

+Я

Анатолий Кырджагасов

Агитационные материалы опубликованы на безвозмездной основе в соответствии с ч. 2 ст. 66 Федерального закона «О выборах депутатов Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации».

ГОСДУМАБА — ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВЫ!

Василий Николаев соруктара:

- Саха сириҥ дьонугар дьахталларга - 50, эр дьонго - 55 саастарыгар пенсияҕа тахсыыларын чөлүгэр түһэри!
- Сир анныттан хостонор баай налогун 50 % олохтоох нэһилиэнньэҕэ хаалыахтаах!
- Былааһы сана дьонунан санардыы!
- Бүддьүөт үбэ халтайга бараныытын ууратыы!
- Москваҕа үбү угууну тохтотон, Сахабыт сириҥ сайдыытыгар угуу!

ДОЙДУБУТУГАР САНА СУҮРЭЭНИ!

17-19 СЕНТЯБРЯ 2021 Г.

Выборы депутата Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации по Якутскому одномандатному округу №24

НОВЫЕ
ЛЮДИ

ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВ:

Госдумаҕа кыһалбалары быһаарар сыаллаах туруоруннум!

Быйыл балаҕан ыйын 17-19 күннэригэр бука бары Федеральнай Мунньах Судаарыстыбаннай Дууматын, дойдубут сокуону таһаарар үрдүкү уорганын сана састаабын талыахтаахпыт. Кэлэр биэс сылга дойдубут, өрөспүүбүлүкэбит, улуустарбыт, куораттарбыт инники кэскиллэрэ хайдах буолара биһиги уонна биир дойдулаахтарбыт талан ылыыларыттан улахан тутулуктаах.

24 №-дээх Саха сириҥҥэ быыбардыыр уокуруктан Судаарыстыбаннай Дуума депутаатыгар нэһилиэнньэ киэн аранатыттан хаһааннытаабыр да элбэх киһи кандидаатынан туруорулунна. Миигин сэргэ кандидаатынан турбут утарылаһааччыларым хас биирдиилэрэ Россия парламеныгар Саха сириҥ олохтоохторун интэриэстэрин туруулаһар кыахтаах убаастабыллаах дьон.

Кинилэртэн тугунан уратыбыный? Мин уонна «Сана дьон» («Новые Люди») паартыйа чилиэннэрэ нэһил, гаас, көмүс, алмаас хостуур хампаанньалартан, олигархтартан тутулуга суохпутунан уратыбыт диибин. Биһиэхэ саамай суолталааҕа - дьон-сэргэ интэриэһин туруулаһыы. Ол иһин биһиги олигархтар интэриэстэринээбэр, дьоммут тустарын туруулаһыы быдан ордук суолталаах диин этэбит.

Быыбар иннинээҕи бырагыраама сүрүн хайысхалара манньктар:

1. Москваны аһатан бүтүөбүн — үбү Саха сириҥ сайдыытыгар угуобун. Ол туһугар тус бэйэм уонна биир санаалаахтарым сир баайын хостоһунуттан киирэр нолуок анара Саха сиригэр хааларын ситиһэргэ үлэлиэхпит.

Өрөспүүбүлүкэбит сириҥ баайа олохтоох дьон уйгутун үрдэтиигэ туһуланарыахтаах.

2. Сир баайын хостуур бары предприятиелар үлэлиир оройуоннарыгар регистрацияламмыт буолуохтаахтар. Итинник эрэ суолунан биһиги олохтоох салайыныы бүддьүөтүгэр нолуок сорох чааһын төлүүллэрин ситиһиэхпит. Итини таһынан олохтоох дьону үлэһитинэн ылыыга хас биирдии предприятие бэйэтин үлэһиттэрин штатын 10%-тан итэҕэһэ суох ахсаанынан квота олохтуурун ситиһиэх тустаахпыт.

3. Былаас сана дьонунан санардыллыахтаах.

4. Саха сириҥ олохтоохторугар биэнсийэҕэ тахсар сааһы уруккутунан төннөрөр наада: дьахталларга — 50 саас, эр дьонго — 55. Тыйыс айылҕалаах, томороон усулуобуйалаах Саха сиригэр биэнсийэҕэ тахсар сааһы үрдэти — толкуйа суох уонна буортулаах быһаарыы. Өскөтүн Россия биһиги туспутугар интэриэстээх буоллабына, Саха сиригэр олорооччуларга барыларыгар дьонунук опорор, үлэлиир усулуобуйаны үчүгэйдик тэрийиэх тустаах. Саха сириҥ олохтоохторо биэнсийэҕэ тахсар саастарын сөпкө быһаарыыны биһиги бары бииргэ ситиһиэхтээхпит.

5. Биэнсийэ таһымын үрдэти. Үлэ аан дойдутааҕы тэрилтэтэ олохтообут кээмэйинэн биэнсийэ саамай кыра таһыма бүтэһик ыла сылдыбыт хамнас 40%-тан кыра буолуо суохтаах. Оттон Россия Европыйскай социальнай хартияны илии

баттааһынынан олохтооммут үрдүк таһым көрдөрөрүнэн биэнсийэ алын кээмэйэ бүтэһик ыла сылдыбыт хамнас 70%-гар тэннэһиэхтээх этэ. Атыннык эттэххэ, өскөтүн Саха сиригэр бүгүҥҥү күннэ орто хамнас 82 774 солкуобайга тэн буоллабына, биэнсийэ кээмэйэ 33 109 солкуобайтан итэҕэс буолуо суохтаах. Мин маны ситиһиэх тустаахпын.

Билигин Саха сириҥ интэриэһин биир-икки буолбакка, биэс дьокутаат талыллан туруулаһарыгар саамай табыгастаах историческай түгэн тосхойдо: Г.И.Данчикова, Ф.С.Тумусов уонна Г.П.Парахин, С.В.Авксентьева — федеральнай уонна региональнай паартыйалар испиһэктэрин баһылаан, дойду парламенын сана састаабыгар киириэхтэрэ.

Миигин Саха сириҥ биир мандааттаах № 24 уокуругуттан Судаарыстыбаннай Дуумаҕа депутаатынан таллаххытына, Саха сириттэн биэс киһилээх бүтүн хамаанда биир дойдулаахтарбыт интэриэстэрин туруулаһар кыахтаныахпыт.

Ханнык да паартыйаны өйөөбүппүт иһин, биһиэхэ саамай сүрүнүнэн төрөөбүт дойдубутун, Саха Өрөспүүбүлүкэтин инники күөҥнэ өрө тутуу буолар. Буолаары турар быыбарга эһиги өйөбүлгүтүгэр бигэтик эрэнэбин.

Кытаанах доруобуйаны, бары үтүө сабаллаһыннаргытыгар ситиһиһэри, эһиэхэ уонна чугас дьоннугар, биир дойдулаахтаргытыгар этэннэ буолууну баҕарабын!

— БЫЫБАР — 2021 —

ТҮМСҮҮЛЭЭХ БУОЛУУ – БИНИГИ СҮДҮ КҮҮСПҮТ

**ЫТЫКТАБЫЛЛААХ САХА СИРИН ОЛОХТООХТОРО!
БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫМ!**

Мин, Петр Петрович Черкашин, Саха сириттэн биир мандааттаах уокурукка РФ Судаарыстыбаннай Дууматыгар “Биир ньыгыл Арассыйа” баартыйаттан дьокутаакка хандьыдаппын.

Мин бырагыраамабын онорорбор элбэх ободоох ыаллар, олох очурдарыгар обустарбыт анаардас ийэлэр, аҕалар, биисинэс бэрэстэбиитэллэрэ, бүддьүөт эйгэтин үлэһиттэрэ, доруобуйаларыгар хааччахтаах дьон, аҕа саастаах ытыктанар дьоммут күүс-көмө, сүбэ-ама буолбуттарыгар махтанабын!

“Биир ньыгыл Арассыйа” баартыйа сийиһигэр модун Арассыйа Бэрэсидьиэнэ кэлэр биэс сылга дойдуга баар кыһалбалары быһаарыы суолларын чопчулаан эппитэ. Биниги нэһиликтэрбитигэр, улуустарбытыгар баар кыһалбалары эппинэн-хааммынан билэр буолан, кимтэн да куттаммакка, толлубакка, биир дойдулаахтарым кыһалбаларын быһаарыам, бэринилээхтик күүскэ үлэлиэм диэн эрэннэрэбин! Дьонго үтүөнү онорорбуттан дьоллонобун!

Түмсүүлээх буолуу – биниги сүдү күүспүт. Түмсүүлээх дьиз кэргэн – бигэ туруктаах, оттон түмсүүлээх дойду – сайдыылаах! Буолаары турар быыбарга миигин өйөөн диэн эһигиттэн, биир дойдулаахтарбыттан, көрдөһөбүн! Эһиги эрэлгитин мин хаһан да түһэн биэриэм суоҕа! Барыгытыгар махтал!

уорганын дьокутаатыгар турун кыайбыта. Олохтоох Сэбиэскэ кириэн биллэргэ диэри ситиһилээхтик үлэлиир. Ону таһынан, кини бу кэмнэ Саха сиринээҕи Аҕалар Лигаларын төлөрсочу дириэктэринэн талыллар.

Петр Черкашин кэргэнинэн Надеждаһын икки оҕону иитэллэр. Билигин уоллара Климентий – уон икки саастаах, кыыстара Ирена – биэстээх.

Петр добоотторун кытары хаста да аһымал кэнсиздэри, аахсыйалары тэрийэн ыппыта. “Үтүө санаа долбуура” диэн бырайыагы толкуйдаан үлэлэспитэ. Бу аахсыйа кыаммат ыалларга, кырдыабаастарга, инбэлииттэргэ уонна да атын көмөҕө наадылар дьонго туһуламмыта. Кини толкуйдаабыт аахсыйатын өрөспүүбүлүкэ урбаанньыттары эмиз өйөөбүттэрэ.

Олоххо көхтөөх позициятын иһин, Петр Черкашин СӨ Гражданскай уопастыба институттары сайыннарыы министриэтибэтигэр “Гражданскай көбүлээһин туйгуна” бэлиэни туппута. Маны таһынан, СӨ Ымчат дьыалаларыгар уонна социальнай коммуникацияга министриэтибэтин “Ымчат бэлиитикэтин туйгуна” (2014 с.) бэлиэтинэн наҕараадаппыта.

Актыбыыс уонна уопастыбанньык Петр Черкашин “Эйгэ” кэмизчэскэйэ суох тэрилтэни кытары алтыспыта. Биир санаалаахтарын кытта бэтэрээннэргэ бородууктаны тиздиинэн, аҕам саастаахтарга култуурунай-маассабай тэрээһиннэри тэрийиинэн дьарыктаммытара.

2017 сылтан ыла, инбэлииттэр уонна кырдыабаастар дьизэллэригэр тиһигин быһаахка көмөлөһөр. Оболорго, кыамматтарга, элбэх ободоох ыалларга куттал суһаабатын туһугар элбэх бырайыагы олоххо киллэрдэ. 2019 сылтан Аҕалар Лигаларын үлэлэрин чэрчитинэн үтүө санааланыы тарбатыыга, социальнай кыһалбаларга уопастыбаннас болломтотун тардыыга туһуламмыт 30-тан тахса социальнай роликтары уһулбуттара.

2020 сыллаахха Петр Черкашин “Якутияны года” уопастыбаннай бириэмийэ лауреатынан буолар. 2021 с. “Биир ньыгыл Арассыйа” баартыйаттан биир мандааттаах уокуруктан Судаарыстыбаннай Дуумаҕа

дьокутаакка хандьыдаатынан кириэргэ праймеризка кыттар. Куоластааһын түмүгүнэн, 16395 куолаһы ылан кыайылыабынан тахсар. “Волонтердар, уопастыбанньыктар билигин дьон хайдах олохторун, кинилэри чахчы туох долгутарын, туох кыһалбалаахтарын эндэппэскэ билэллэр. Мин бэлиитикэбэ кириэн, сокуон таһымыгар волонтердуур үлэһэн дьарыктаньахтаахпыт уонна дьарыктаньахха сөбүн дакаастаахпыт баҕарабын. Судаарыстыбаннай Дуума дьокутаатын быһыытынан мин төрөөбүт өрөспүүбүлүкэбэр, дойдум дьонугар күүс-көмө буолуом диэн бигэ эрэллээхпин”, — диір Черкашин.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин биир мандааттаах уокуругуттан Российской Федерация Судаарыстыбаннай Думатыгар дьокутаакка хандьыдаат Петр Петрович Черкашин бырагыраамата.

ГРАЖДАНСКАЙ УОПАСҨЫБАНЫ САЙЫННАРЫЫ ИҢИН

Бэйэм иннибэр гражданскай көбүлээһини өйүүргэ нуорма-быраап аакталарын танан таһаарар сорукаахпын. Тҕа сиригэр олоххо киллэриллэбит бырайыактар Арассыйа бүддьүөтүн көбүлүүргэ бастыҥ быраактыкалар ортолоругар кириэспэлэр. Ити суолу өрөмүөннүүргэ, пааркалары тупсабай онорууга, уу ситимин тардыыга, оҕо уонна успуорт быһаанааккаларын тутууга, инфраструктура эбийиэктэрин санардарга, пааматынньыктары чөлүгэр түһэригэ у.д.а. туһуламмыт бырайыактар буолаллар. Ханньык эмэ улуска эбэтэр куоракка көбүлүүр бүддьүөттэн үбүлэммит кыайылыах тахсыбыт бырайыактары кэнэһини сайыннараҕа Уһук Илини сайыннарыы Пуондатыттан ылан үбүлүүргэ туруорсабын; Үөрэх, оҕо успуордун тэрилтэлэригэр (оскуолаларга, уһууааннарга, үрдүк уонна орто анал үөрэх кыһаларыгар) Аҕалар сэбиэттэрин үлэлэрин биһирииргэ, көбүлүүргэ. Аҕа статуһун өйүүргэ НКОлаах тэрилтэлэргэ идэлээх сойуустар түмсүүлэрин судаарыстыбаттан өйөтөргө бырагырааманы оноруу.

ДЬИЗ КЭРГЭНИ ӨЙӨӨНҮН

Саха сирин улуустарыгар уонна куораттарыгар элбэх ободоох ыалларга сир учаастагын түнэттигэ учарат билигин да баар, ону таһынан, бэриллэр учаастактарга туһааннаах инженернай инфраструктуранан хааччыыи ирдэнэр. Ити сир учаастактара тийбэттигэн итиэнэ ойуур пуондатыттан нэһилиэнньэлээх пуоннар сирдэригэр көһөрүү үлэтэ быһаанньык ытылларыттан тахсар. Элбэх ободоох дьиз кэргэн олохтор уусуобуйаларын тупсарыыга туһуламмыт судаарыстыбаннай бырагыраамалары үбүлээһин кээмэйин үрдэтэргэ этэбин. Гражданнарга учарат сыбарыйыта аһаҕас буоларын хонтуруолуур кыагы бэрдэрэбин. Тыһырыллыбыт сир учаастактарын инфраструктуранан хааччыыи атахтанан турбут болпурдун сыбарытарга, 2021 сыллаахха 2020 сыл тохсунньу 1 күнүн кэнниттэн төрөөбүт бастакы оҕо ийэ хапытаала 483 881 солк. 83 харчыга тэннээр. Иккис уонна үһүс оҕо 639 431 солк. ылыахха сөп. Ити харчыны дьиз-уот атыылаһытыгар эбэтэр туттуугар, үөрэҕи төлүүргэ, ийэ бизнсийэтин мунньулар чааһын ханатарга, инбэлиит оболорго тааары уонна өгөнү атыылаһарга туһанаахха сөп. Мин, бастатан туран, “Ийэ хапытаала” бырагыраама тохтоон хаалбакка, мэлдьи үлэлиир статустарыгар туруорсабын. Иккисинэн, ийэ хапытаалын харчытын туһаныыны кэнэтэргэ, холобур, дьиз өрөмүөнүгэр; үсүһүнэн, ийэ хапытаалын дьиз кэргэн хапытаала диэн уларытан ааттыырга этилээхпин. Инньэ ынан хапытаалы ийэ эрэ буолбакка, оҕо аҕага эмиз ылар уонна харчытын туһанар бырааптаныа этэ. Саха сиригэр 8 тыһ. кэрингэ анаардас аҕа баар. Соҕотох ийэлэр сыылпаралара эмиз кинини үөрдүбэт. Онон анаардас төрөппүттэри дьизэн хааччыыи, сир учаастагын тыһырыы тус сыаллаах федеральнай бырагырааманы онорор уолдыаста. Ону сокуонун Уһук Илинигэ хайаан да тарбатыры ситиһиэххэ.

ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛА, ҮӨРЭХТЭЭНИН, ТҕА ХАНААЙЫСТЫБАТА, УСПУОРТ

- Доруобуйаларынан хааччахтаах дьону үлэсэ ылар чааһынай тэрилтэлэргэ уонна орто биисинэс субъектарыгар нолуокка чэпчэтиллэри көрөргө; инбэлииттэри үлэлэтэр тэрилтэлэргэ дохуоттан нолуогу аҕарга сыаналатыы онорорго; - Инбэлиит оболорго үөрэх эйгэтигэр социальнай мэктиэлэри кэнэтэргэ; инклюзивнай үөрэҕи ылар оскуолаларга судаарыстыбаннай көмө эбии механизмнарын көрөргө; - Саха сиригэр оҕо, ыччат успуорда сөптөөбүн сайдан турар, ол эрээри үгүс ДЮСШлар тириэньэр хамнаһа кырата бэрдиттэн идэтибит каадырдарынан сөптөөхтүк хааччылыахха тураллар. Онон успуорт тэрилтэлэрин үлэһиттэрин хамнастарын улаатыннарарга, онуоха кинилэр үлэлэригэр уопастыбаннай тэрилтэлэри угууар уусуобуйаны тэрийии. - Пиибани уонна энергетиктэх утагы арыгы бородууксуйатын быһыытынан атыылыыры хааччахтыыр сокуон барылын оноруу; - Саха тыһынан кинигэни уонна хаһыаты тарбатыыга өйөөһүн; суруйааччыларга, суруналыыстарга уонна Саха сирин норуоттарын тылларынан кинигэни бэчээттээччилэргэ судаарыстыбаннай граннар уонна бириэмийэлэр тиһитэрин оноруу; - Тҕа хаһаайыстыбатын эйгэтигэр үрдүк технологиялаах биисинэһи сайыннарыыга судаарыстыбаннай көмө механизмнарын оноруу; - Тҕа сиригэр, хоту уонна Арктика улуустарыгар аграрнай үөрэх кыһаларын бүтэрбит ыччаттар үлэлиин баралларыгар көбүлүүр төлөбүр кээмэйин сыл айыи индексацияларга нуорма-быраап аакталарын ылыныы.

Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр дьокутаакка хандьыдаат Петр Петрович Черкашин биографията.

1988 сыллаахха олунньу 11 күнүгэр Уус Алдан улуунун Тумул салиэнньэтигэр Петр Егорович уонна Ирина Иннокентьевна Черкашиннар дьиз кэргэнигэр төрөөбүтэ. Аҕа — Тумултан төрүттээх, ийэтэ — Бээрийэттэн. Ыал аҕа баһылыга тыа сирин куллубун дириэктэринэн, ийэтэ бэтэрээннэригэр бырааһынан үлэлэспиттэрэ. Петр Виктория диэн биригэ төрөөбүт эдьийдээх.

1996 сыллаахха Петьа Черкашин Тумул орто оскуолатын боруогун аан бастаан атыллыабыта, онно кини көнүл тустуунан утумнаахтык дьарыктаммыта. Кини бастакы тириэньэрэ Тумул оскуолатын физкултуураҕа учуутала Иван Иванович Барашков этэ. 4-тэн 7-ис кылааска диэри Петр Мындааба успуорт хайыскалаах орто оскуолатыгар үөрэммитэ. Тохсус кылааһы бүтэрбитин кэнниттэн, төрөппүттэрэ уоллара успуорка элбэҕи ситистин диэн, Дьокуускайга үөрэттэрэ ыппытара. Петр 31-с уонна 14-с №-дээх оскуолаларга үөрэммитэ. Кини үөрэбин таһынан, 5-с №-дээх оҕо ыспартыбынай оскуолатыгар күн ахсын тустуунан табыллан дьарыктаммыта.

2006 сыллаахха Петр Черкашин СГУ (билигин ХИФУ) Физическай култуура уонна успуорт үнүстүүтүгэр (ИФКИС) туттарсан кирибэ уонна 2011 сыллаахха ситиһилээхтик бүтэрбитэ. Тута “Дохсун” успуорт комплексыгар инструкторынан үлэсэ кирибэти, онтон салгыи дириэктэри хаһаайыстыбаннай чааска солбуйааччынан аһаммыта. Устудьуоннуу сылдьан араас күрэхтэһиһлэргэ ситиһилээхтик кыттан, хапсаҕайга успуорт маастарын төлөрбүтэ.

2017. сыллаахха биисинэһинэн дьарыктанарга сананан, Хангалас улуунун Чапаево салиэнньэтигэр эргизин тусчукаларын аһыта. Маны таһынан, биир дойдулаахтарын көрдөһүүлэринэн, Уус Алдан улуунун Борогон салиэнньэтин бэрэстэбиитэллээх

«Все указанные в данном материале положения будут реализованы не иначе, чем на основании принимаемых в соответствии с законодательством Российской Федерации решений органов государственной власти и органов местного самоуправления»

*Оплачено из средств избирательного фонда кандидата в депутаты Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации восьмого созыва по одномандатному избирательному округу «Республика Саха (Якутия) – Якутский одномандатный избирательный округ № 24» Черкашина Петра Петровича

САНАА - ӨЙҮ СЫТЫЛЫЫР. ӨЙ - ОЛОБУ ХАМСАТАР

Егор ЖИРКОВ оскуоланы бүтэрэригэр "МИН ОЛОБУ ХАМСАТАР, ТУПСАРАР КИИИ БУОЛУОХТААХПЫН" диэн модьу санааны, улахан соруу ылыммыт.

Ол оҕо киһи толкуйа диэтэххэ, соһуччу иһиллэр санаатын Егор ЖИРКОВ халбаннаабакка тутуспута Саха сиригэр дыһыннах сана хамсааһыннары күүртээбитигэр, саха олобун уларыппытыгар, тупсарбытыгар көстөр:

1. НАЦИОНАЛЬНАЙ ОСКУОЛА КЭНСИЭПСИЙЭТЭ. Суверенитет өйдөбүлүн кытта биһиги олохпутугар тоҕо көтөн кирибит, кизэн нэлэмэн Сахабыт сиригэр устунан олорор хас биһирдии киһи сүрэхтэр тийээн, айар дьобуру хамсаппыт, омук бэйэтин кыаһар итэҕэйэр күүстээх санааны күүртээбит үлэ. ҮЛЭ - диэн, тоҕо диэтэххэ, Егор ЖИРКОВ күүстээх санаалары этэн кэбиһэ-кэбиһэ сылдьыбакка, эппитин олоххо киллэрэр дьулуурдаах киһи. Быһаарылаах кэмгэ киһи үөрэх миниистиринэн үлэлээн, Арасыйыа үрдүнэн кыра бөһүөлэктэр оскуолалара сабылла турдактарына, Саха сиригэр биһир да оскуоланы, оҕо саадтарынсаптарбакка, өссө бөбүгүр, таһымнарын үрдэтэр суолу-иһи тобулан таһааран, тыа сиригэр - омук дьылбатын быһаарыт соруллубат өҥөлөөх.

Айан-суол ыарыыр, үрдүк үөрэх төлөбүрдэнэр кэмгэр дьобурдаах оҕолору сүүмэрдээн, дойдуга бастың үрдүк үөрэхтэрин кыһатыгар үөрэтэр Департамент ситимин толкуйдаан, олоххо киллэрбит, омук кэскилин уһаммыт үтүөлээх.

2. САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН САНА ТӨРҮТ СОКУОНА (КОНСТИТУЦИЯ). Арасыйыа сана дойдуга кизбин кэтэр долгуннаах кэмгэр национальнай, өрөспүүбүлүкэлэр бэйэлэрин бырааптарын кэнэтиэхтэрин сөптөөх кэм тосхойон, аһыллан биэрбитэ. Бу кэми муччу туппакка тутуу былдьаһар сорок турбута. Онуоха Егор ЖИРКОВ бастакы Бэрэсидьиэн бастакы номох буолбут хамаандатыгар сылдьан, саамай эппиэттээх, ымпыктаах-чымпыктаах хара ҮЛЭНИ - Өрөспүүбүлүкэ сана Төрүт Сокуонун айар бөлөбү салайбыта уонна бары таһымна көмүскээн, олоххо кириэрин хааччыйбыта. Бу Арасыйыа үрдүнэн ким хайа иннинэ ылыллыбыт Төрүт Сокуон тосхойон биэрбит бырааптарынан туһанан, дойдуга ыһыллытын-тобуллуутун ыар кэмин Саха Өрөспүүбүлүкэтэ этэнэ туораабыта.

3. СИР БААЙЫГАР СЫҢЫАННААХ СОКУОН. 1993 сыллаахха Егор ЖИРКОВ Госдуума дьокутаатынан талыллар. Бу Госдуумага "суверенитеттар парадтарын" тохтотор өйүнэн-санаанан салайтарар үгүс дьокутаат Арасыйыа үрдүтүн тоҕо анһан кирибит кэмнэрэ. Манньык кэмнэ Өрөспүүбүлүкэ дьылбатын туруулаһыга күүстээх санааны, билиини-көрүүнү таһынан билиитикэ эйгэтигэр сатабыллаах буолуу ирдэммитэ. Егор ЖИРКОВ өрөспүүбүлүкэлэр, кыраайдар, уобаластар дьокутааттарын кытта биһир тылы булан, Саха сиригэр туһугар сүрүн уонна тыһын суолталаах сокуону - "Күндү таастар уонна металллар тустарынан" сокуону ылларар ҮЛЭНИ саҕалаабыта уонна бу сокуон Госдуума дьокутааттарын баһыйар куластарын ылан, бигэргэнэрин ситиспитэ. Бу сокуон илгэтинэн Өрөспүүбүлүкэ олоҕо хааччыллар олуга ууруллубута, сир баайыгар "икки күлүүс" бириинсиз кириэн, сир баайын хостосчулар аңардасты айбардыыр кыахтара бохсуллубута.

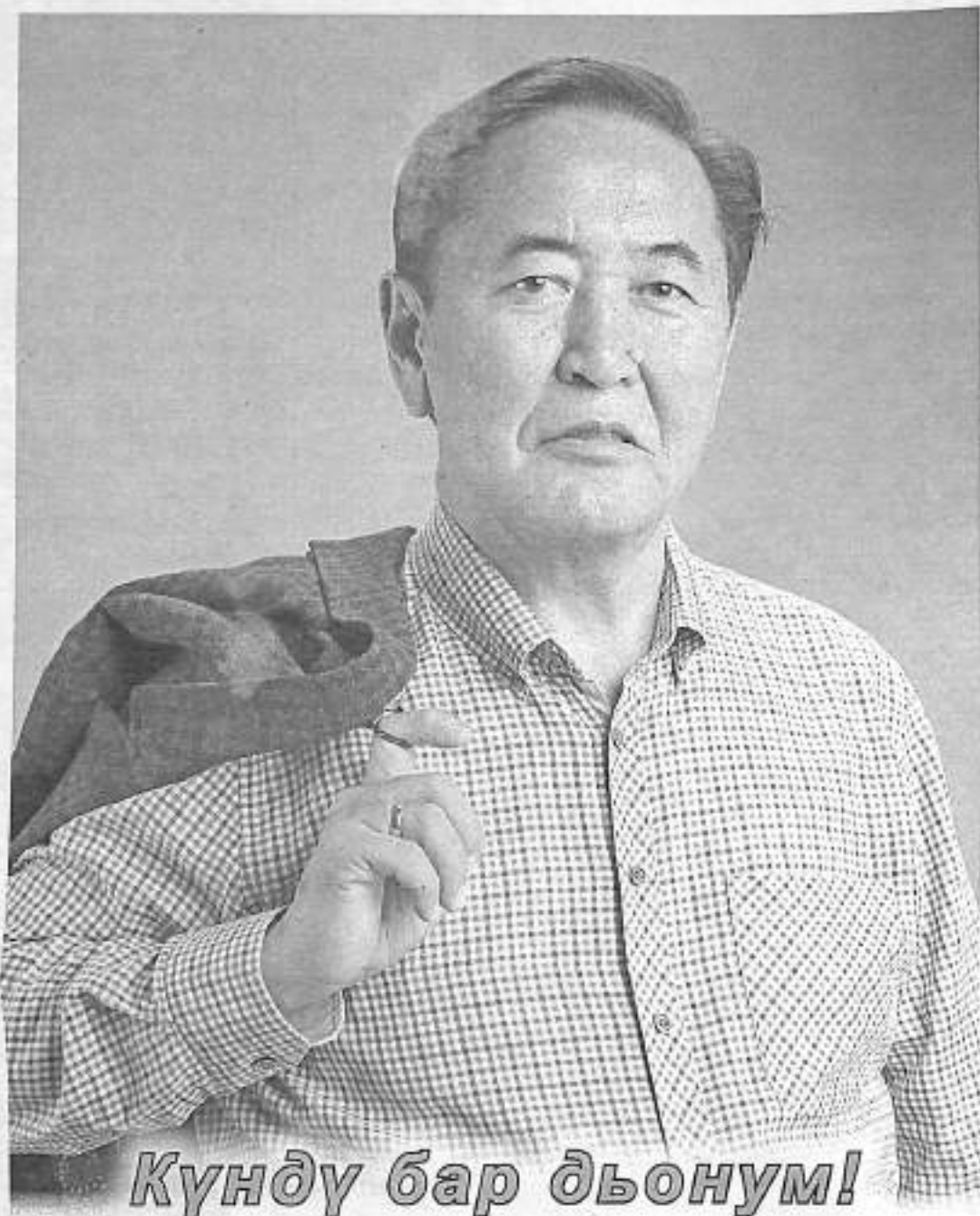
4. ИЙЭ ТЫЛ, ТӨРҮТ КУЛТУУРА КӨМҮСКЭЛЭ. Төрөбүт тыллар дьылбаларыгар бу ааспыт сыллар тухары Үөрэбири туһунан сокуонна уларытылары киллэринэн сирэйдээн хаста да күүстээх кимэн кириилэр буолулар. Егор ЖИРКОВ Ил Түмэн дьокутаатын быһытынан национальнай өрөспүүбүлүкэлэр иккис судаарыстыбаннай тылларын таһыма түспэтин туһугар Госдуумага тийэ Ил Түмэн аатыттан хирисэн, хэнинэн кэктибэккэ туран ҮЛЭЛЭЭТЭ, хаста эмит суукка турууласта. Инньэ гынан, сокуон сүннэс онуоха-маныаха диэри уларытбакка хаалла.

5. КӨМҮС-СУРЬМА ЭЙГЭТИН КИРИИСИСТЭН ТАҢААРЫ. Сэбиэскэй кэмнэ көмүһү уонна сурьманы судаарыстыба хостото турбут ситимэ ыһыллан, бу эйгэ дириг кириисискэ кириэн, бүтүүн урусхалланар куттала суоһаабыта. Шахталар сабыллан, бөһүөлэктэр олохтоохторо хайдах буолаллара иннэ-кэннэ биллибэт саарбах кэм бүрүккээбитэ, ачыктааһын кытта баар этэ. Манна Егор ЖИРКОВ санныгар Саха сиригэр көмүһүн уонна сурьматын хостуур промышленноһы өрүһүгэр ҮЛЭ сүктэриллибитэ. Өрүһүлүү барыла ситиһилээхтик оһоһуллан, олоххо кириэн, билигин көмүс хостосчуна сэбиэскэй кэм көрдөрүүтүн ааһа түстэ, кыаһыбыт сурьма тэрилтэтин өрөспүүбүлүкэ чааһынай тэрилтэ атылаабыта билигин миллиардын барыһы бэйэтигэр киллэринэ турар.

6. БАЗАЛЫТ ТААҢЫ ТУҢАҒА ТАҢААРЫ. "Саха сатаабата суох" диибит да, сатабыл сана көрүннэрин баһылаан иһигэ көһүммүт. Егор ЖИРКОВ саха киһитэ хайа тааһын туһага таһааран табаар онорор сатабылын үөскэттэ. Туһу эрэ онорон таһаарар омук эрэ кэскиллээх буоларын туһунан санаатта. Базалыт таастан дьэ сылаас үлүктэрин оһоруу таһынан, "XXI-с үйэ табаардара" диэнинэн биллэр инновационнай бородууксуйаны онорон таһаарар производствонун төрүттээтэ, онно саха ыччатын сыһыарар ҮЛЭНИ хамсаатта. Бүгүн буолбатабына сарсын - бу производство тиллэн, саха аныгы кэм табаардарынан Чуумпу Акыйаан, Араб дойдугарын кытта эргинэр кыахтаныа.

КЭЛЭР БИЭС СЫЛ НАЦИОНАЛЬНАЙ ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭЛЭР ДЬЫЛБАЛАРЫГАР, ДОЙДУ БҮТҮҮНҮН ОЛОБОР БЫҤААРЫЛААХ, УУСТУК СЫЛЛАР БУОЛУОХТАРА. ГОСДУУМА ТАҢЫМЫГАР ҮЛЭЛИИРГЭ ЭРГИЧЧИ УОННА ТОЛОРУ БЭЛЭМНЭЭХ, КЭСКИЛИ КИЭННИК КӨРӨР САХА СААРЫНЫН - ЕГОР ЖИРКОВУ ТАЛЫАБЫН!

САХА ЭРЭЛЭ

Күндү бар дьонум!

Биһиги бүтүүн Арасыйыа изин бизстэн биһир ылар кизэн нэлэмэн Саха сиригэр ыраабынан-чугаһынан олорор дьон биһиргэбит, Өрөспүүбүлүкэбитин кытта биһир дьылбалаахпыт. Дойдубут тулсуон, сайдыыга көрүүлээх-тардыһылаах буолуон баһарабыт.

Мин Госдуума дьокутаата буолан Өрөспүүбүлүкэбит боломуочуйалара кыччаабатыгар кыһаллыам, Төрүт Сокуонунан бырааппыт сарбыллыбатын, ийэ айылҕабыт чөл буоларын, дьон дьарыктаах, дохуоттаах буоларын туһугар кыһаллыам.

Саха санаата, төрүт омук кыһалҕата Госдуумага иһиллэрин, сөптөөхтүк быһаарыларын туһугар туох баар сырабын, үлэлээбит үөрүйэхпин ууруом.

РФ Государственной Дууматыгар Саха сиригэр биһир мандаттаах 24 №-дээх быыбардыыр уокуруктан эһиги дьокутаакка хандьыдааккыт Егор Петрович ЖИРКОВ

Туруорсуо, туруулаһыа, киирсиэ!

Өрөспүүбүлүкэ 100 сылын көрсө олус эппиэттээх быыбарчуҕаага. Судаарыстыбаннаспыт чөл хаалара Госдуума быыбарын түмүгүттэн эмиэ тутулуктаах. Онон бу быыбарга партия, улус, баһах интэриэһинэн мунурдамакка, омук дьылбатын өйдөөн быһаарынар түгэн тирээтэ.

Онуоха уопуттаах политик, судаарыстыбаннай үлэсэ буспут-хаппыт, партия модьуйуутугар хаайтарбат тутулуга суох, хорсун кандидат ким баарый?

Оннук киһинэн биһиги Госдуума, Ил Түмэн, миниистир оскуолатын ааспыт Егор Жиркову көрөбүт.

Киһи дэгиттэр бэлэмнээбин, баай үөрүйэхтээбин таһынан бэйэтин омугун, дойдутун туһугар хаһан да халбаннабатах принципиальнай позициялаабын көрдөрөн кэлбитин бэркэ билэбит. Ол да иһин Ил Түмэнтэн туоратыллан, суутунан сойуолааһынна түбэспит дьин патриот.

Егор Петрович төрөбүт тылы, ийэ айылҕаны, тыа сиригэр интэриэһин көмүскүүргэ чолпу көрүүлээх, промышленноһы олохтоох дьон туһатыгар хайдах кыһыһыннары билэр.

Саха сиригэр олохтоохторун, ыччатын кэскилин санааммыт, олоххо бухатырын кэриэтэ омугун туһугар оһуһууга олобун аныырга үөһэттэн аналлаах Егор Жирков өркөн өйүн, баай уопутун, потенциалын, булгуруйбат дьулуруун өрөспүүбүлүкэ туһугар туһаныабын, куластытын бизирээбин диэн ыһырабыт!

Михаил Алексеев-ДАПСЫ, Иван Алексеев-ХОМУС УЙБААН, Василий Егоров-ТУМАРЧА, Галина Попова-Санааһа, Наталья Михалева-САИА, Иван Шамаев, Иван Бурцев, Николай Парников, Владимир Птицын, Михаил Санников, Николай Кириллин, Вячеслав Попов, Надежда Толбонова, Февронья Шишигина, Владимир Тимофеев, Иван Гаврильев, Нина Герасимова, Валерий Луковцев, Гаврил Местников, Алексей Егоров, Вилюяна Никитина, Дьулустан Осипов.

